

Byggnadsminnesförklaring av kyrkskolan stg 1188 på Frösön, Östersunds kommun

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes 1983-06-14.

Byggnadsnämnden har inte haft invändningar mot byggnadsminnesförklaringen.

Fastighetens ägare, har godtagit de föreslagna skydds-
föreskrifterna.

Länsmuseet har tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och de föreslagna
skyddsföreskrifterna.

Området kring Frösö kyrka har i långa tider varit centrum för storsjö-
bygden. Förutom kyrkan fanns här fram till 1847 Frösö Trivialskola och
under tiden 1833-1912 ett bibliotek, vars byggnad nu inrymmer Frösö
hembygdsförenings utställningslokaler. Kyrkskolan utgör i dag en viktig
del av denna kulturhistoriskt mycket värdefulla miljö.

Redan före folkskolestadgans tillkomst 1842 hade man på Frösön bedrivit
en del undervisning av barn. Det var klockaren som bedrev undervisningen
men möjligen hade han någon hjälp av lärarna vid Trivialskolan. Då folk-
skolestadgan kom till satte man dock fart med förberedelserna och redan
6 augusti 1843 beslöt man inrätta en fast skola på Frösön. Eftersom det
inte fanns någon lämplig plats i kyrkans grannskap, bestämde församlingen
att "uppföra ett med läro- och tillräckliga boningsrum försett skolhus"
på klockarbostället ca en halv kilometer från kyrkan. Den blivande läraren
skulle också tjäna som klockare. Det dröjde emellertid innan bygget kunde
förverkligas, men 1851 stod skolhuset färdigt. Detta användes sedan fram
till 1897. Trettio år senare flyttades det, byggdes om och återuppfördes
som lärarbostad vid kyrkskolan.

Kyrkskolan uppfördes 1897 som skolhus för folk- och småskoleklasserna.
Huset innehöll då två lärosalar samt en lärarbostad. Byggnaden uppfördes
med stomme av stolpverk och med en liggande brädpanel i tidstypisk stil.
De båda huvudfasaderna domineras av varsin breda frontespis. Fönstren har
klassicerande profilerade omfattningar och även lister och andra utsmyck-
ningsdetaljer präglas av tidens stilideal. Taket var ursprungligen täckt
med tegel men har nu försetts med tegelimiterande plåt. Grunden är av
huggen sten.

Omkring 1920 övergick man från folkskolans B²-form till B¹, d v s två klasser på varje läraravdelning. Småskolan flyttade då ut ur skolhuset och läste i sockenstugan. När lärarbostaden uppfördes, byggdes skolhuset om så att man förutom de två lärosalarna nu fick gymnastik- och samlings-sal, småskolesal, slöjdrum och vaktmästarbostad. Samma år fick huset centralvärme. Genom skolskjutsar centraliserades hela skolområdet hit under 1920-talets slut. Men så småningom blev dock lokalerna för små och då centralskolan på Hornsberg (nuvarande Östbergsskolan) stod klar 1950, överfördes många elever dit. Undervisningen i kyrkskolan upphörde helt några år därefter, och byggnaden har sedan tjänat som sockenstuga. Under 1970-talet har byggnaden genomgått stora invändiga förändringar. 1983 tilläggsisolerades huset genom att den tidigare spånfyllningen ersattes med isoleringsmattor.

F d kyrkskolan på Frösön är exteriört en välbevarad byggnad. Den bevarar minnet av ett betydelsefullt historiskt skede, och är med hänsyn därtill att anse som synnerligen märklig.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen (1960:690, ändrad och omtryckt 1976:440) om byggnadsminnen, f d kyrkskolan på stg 1190, Frösö socken, Östersunds kommun, Jämtlands län, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:


1. Skyddsföreskrifterna omfattar f d kyrkskolan.
2. Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
3. Byggnaden får ej till sitt yttre byggas om eller förändras på annat sätt.
4. Underhållsåtgärder som rör exteriören såsom ommålning samt reparation av träpanel, takbeläggning, skorstenar, fönster, stensockel ska utföras på sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskas. Innan underhållsåtgärder vidtages enligt ovan ska samråd ske med länsstyrelsen som också lämnar råd och anvisningar i dessa frågor.
5. Det på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter markerade området får inte bli föremål för väsentlig förändring. Eventuell nytillkommande bebyggelse måste utformas och placeras på ett sätt som inte förvanskar områdets kulturhistoriska värde. Såväl ändringar i befintlig bebyggelse som eventuell ny bebyggelse får först komma till stånd efter samråd med länsantikvarien.
6. Området kring byggnadsminnet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

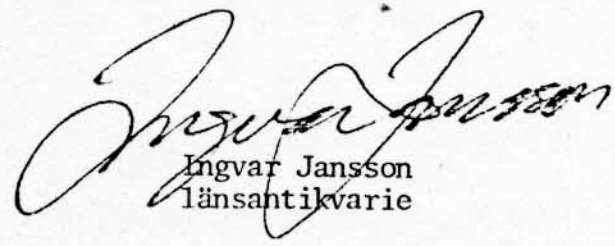
Om ändring av byggnadsminne i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig för att byggnaderna ska vara till nytta eller sådan ändring i

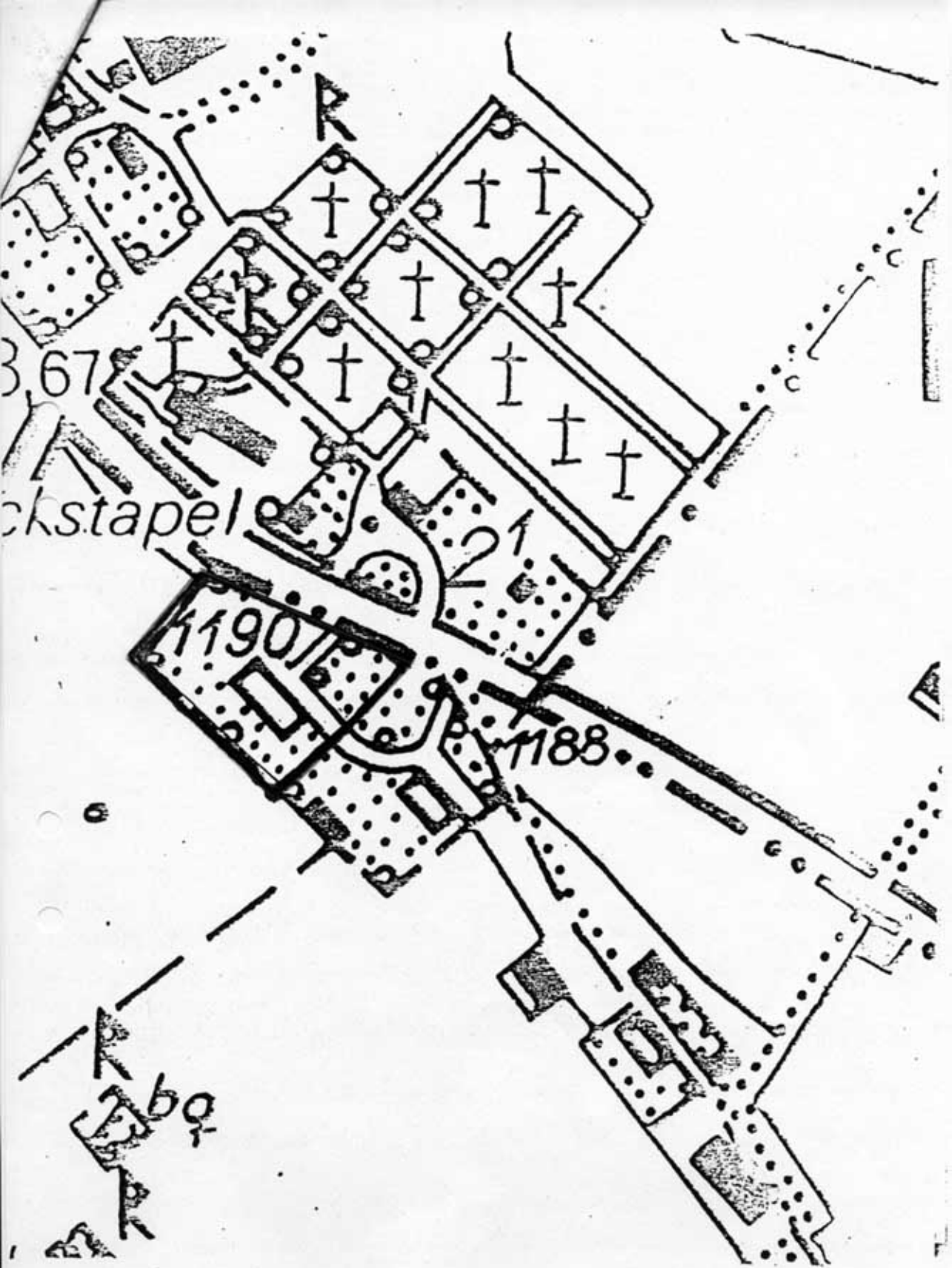
övrigt kan anses påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det skulle överklagas.

./.
Besvär till kammarrätten i Sundsvall, se bilaga.


Lars Calleberg
länsråd


Ingvar Jansson
länsantikvarie



Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Sundsvall.

Besvärshandling skall ha kommit in till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärshandlingen, som skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud, skall anges det beslut mot vilket talan förs, vad som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppge bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppge namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer.

Insänds besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Kammarrätten, Box 714, 851 21 SUNDSVALL.